

บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

Academic Leader roles of School Administrators Affecting Student Quality
in Schools under the Jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area

Office 2

สุภาพร โสภา

Supaporn Sopa

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

E-mail: supapornsuky7780@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 (2) เพื่อวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และ (3) เพื่อวิเคราะห์บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพหุกรรม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .975 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ผลการวิจัย พบว่า (1) บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (2) คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมี 2 ด้านที่ส่งผล เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอนและด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ร้อยละ 67.00

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2

Abstract

This research aims to: (1) Analyze the academic leader roles of school administrators under the jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. (2) Analyze the student quality in schools under the jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. and (3) Analyze the impact of academic leader roles of school administrators on student quality in schools under the jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. This research is a predictive research. The sample group consisted of 285 people, including administrators and teachers from schools under the

jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. Data were collected using a questionnaire with a reliability coefficient of .975. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis. The results of the research showed that: (1) the academic leader roles of school administrators, both overall and in each aspect, were at the highest level, (2) the student quality in schools under the jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2 was at the highest level, and (3) the academic leader roles of school administrators had a statistically significant impact on student quality in schools under the jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2 at the 0.001 level. There were 2 aspects that had an impact, ranked from highest to lowest importance: instructional management and promoting Academic Atmosphere. These 2 aspects together can predict 67.00% of the student quality in schools under the jurisdiction of Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2.

Keywords: School Administrators, Student Quality, Basic Education, Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความเจริญงอกงามของมนุษย์ ส่งเสริมให้มนุษย์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในตัวบุคคลและส่งผลต่อการเจริญเติบโตของสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการรับรู้ หรือได้รับการถ่ายทอดความรู้ ผ่านการฟัง การปฏิบัติ การอนุรักษ์การสร้างสรรค์ความรู้ผ่านการสืบสานวัฒนธรรม ปรับตัวเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อม สังคม ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างต่อเนื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายและแนวการจัดการศึกษา เพื่อดำเนินการศึกษาพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบมีความพร้อมทั้งทางด้านจิตใจ พัฒนาทางด้านร่างกาย ส่งเสริมให้มีความรู้ควบคู่กับการมีคุณธรรม มีสติปัญญา ตลอดจนการดำรงชีวิตให้มีความสุขและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถและตามศักยภาพของผู้เรียน ในการจัดการศึกษาเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถพัฒนาตนเองได้ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษา จึงต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางด้านกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝน สามารถทำได้ และทำเป็น ฝึกนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งป้องกันการเกิดปัญหาที่ตามมา ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีรูปแบบผสมผสานสาระความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือการบูรณาการความรู้ รวมทั้งการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา เพิ่มความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง เพื่อนครู ผู้บริหาร เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ

เป้าหมาย จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายอันประกอบด้วย ชุมชน โรงเรียน ผู้มีส่วนได้เสียกับสถานศึกษา ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษাজัดกิจกรรมให้สอดคล้อง เพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้มากที่สุด

จากการวิเคราะห์เบื้องต้น ปัญหาดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากสองปัจจัยหลัก คือ (1) การขาดความเข้มแข็งของบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีหน้าที่สำคัญในการกำหนดนโยบายทิศทาง และส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการภายในโรงเรียน และ (2) ความไม่ชัดเจนหรือขาดการบูรณาการระบบการจัดการด้านวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การขับเคลื่อนการเรียนการสอนไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีบทบาทผู้นำทางวิชาการ ใช้โอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ (ปริยาภรณ์ เรืองเจริญ, 2560, น. 24) โดยผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอน ต้องมีความเป็นบทบาทผู้นำทางวิชาการสูง จึงจะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด (Hallinger & Murphy, 1985, pp. 221-224) บทบาทผู้นำทางวิชาการจึงนับได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อดำเนินการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้รายงานผลการทดสอบวัดความสามารถพื้นฐานของนักเรียนระดับชาติ คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปีการศึกษา 2563 ทุกวิชาที่ทำการทดสอบ ซึ่งได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย และวิชาวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้ต้องมีการแก้ไขปัญหาและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการศึกษา และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทที่สำคัญ ในฐานะของหัวหน้าหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากที่สุด โดยต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารและจำเป็นต้องมีบทบาทผู้นำทางวิชาการ

จากสภาพปัญหา ผลกระทบและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารและพัฒนาบทบาทผู้นำทางวิชาการทั้งภายในโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้วางแผนและพัฒนาด้านบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ (1) เพื่อวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 (2) เพื่อวิเคราะห์ระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และ (3) เพื่อวิเคราะห์ระดับ

บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเรื่องบทบาทผู้นำทางวิชาการ

Hallinger และ Murphy (1985) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษา ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสรุปองค์ประกอบหลักของบทบาทผู้นำทางวิชาการออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (Defining the School Mission) ผู้นำทางวิชาการต้องมีบทบาทในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจน โดยเน้นการสร้างความร่วมมือกันในเรื่องคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และสื่อสารเป้าหมายดังกล่าวให้แก่บุคลากรทุกระดับในองค์กร

2) การจัดการด้านการเรียนการสอน (Managing the Instructional Program) ผู้นำทางวิชาการต้องดูแลและควบคุมการดำเนินการด้านการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด เช่น การวางแผนหลักสูตร การจัดสรรทรัพยากร การติดตามประเมินผลการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา

3) การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ (Developing a Positive Academic Learning Climate) ผู้นำทางวิชาการต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมให้เกิดการแสวงหาความรู้และนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดของ Hallinger และ Murphy (1985) ได้เน้นว่าความสำเร็จของโรงเรียนขึ้นอยู่กับหน้าที่ผู้นำสามารถบูรณาการทั้ง 3 บทบาทนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. แนวคิดเรื่องคุณภาพผู้เรียน

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565 (ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2565) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดองค์ประกอบของคุณภาพผู้เรียนไว้ 2 ด้านสำคัญ คือ

1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน (Academic Achievement) หมายถึง ผลลัพธ์ของกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกเป็นความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ หรือพฤติกรรมทางวิชาการที่วัดได้ ผ่านการประเมินผลตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ เช่น ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET, NT) หรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ภายในสถานศึกษา

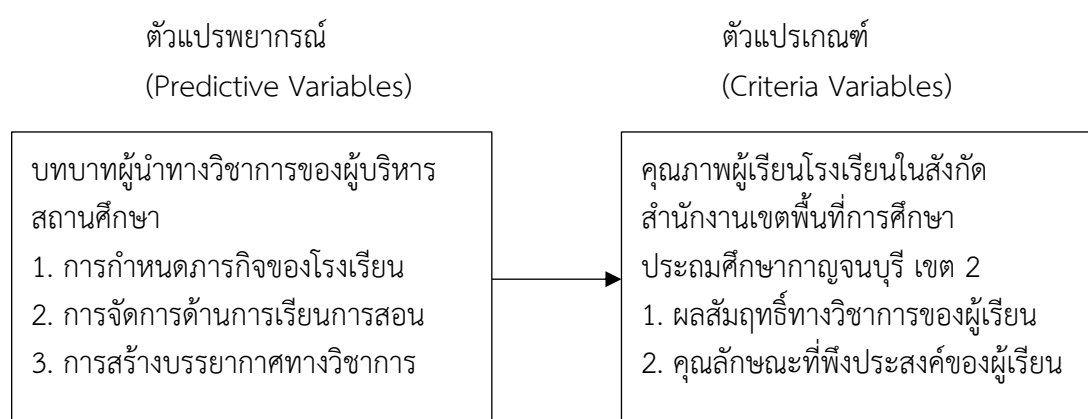
2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (Desirable Characteristics) คือ พฤติกรรมหรือคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงถึงความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีคุณภาพ เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความเป็นพลเมืองดี การมีทักษะชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดไว้ตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แนวคิดนี้เน้นว่าคุณภาพผู้เรียนต้องสะท้อนทั้ง "ความสำเร็จทางการเรียน" และ "ความงอกงามด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต" ควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในศตวรรษที่

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย เพื่อเป็นการศึกษาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และในการวิจัยครั้งนี้ได้ได้สังเคราะห์ตัวแปรทำนายจากแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัย ฮาลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp. 217 - 247) ได้กำหนดองค์ประกอบของบทบาทผู้นำทางวิชาการไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

สำหรับคุณภาพผู้เรียน ใช้แนวคิดขอบข่ายตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาปีการศึกษา 2565 เป็นแนวทางในการศึกษา ประกอบด้วย 2 ด้าน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 1,030 คน จากสถานศึกษา 101 แห่ง ประจำปีการศึกษา 2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 2566, น. 9)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 - 610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยคัดเลือกจากผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการ และครูใน 101 โรงเรียน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อครูทั้งหมดที่ขึ้นทะเบียนในปีการศึกษา 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีลักษณะเป็นข้อคำถามประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นคำถามแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน

2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบตรวจสอบรายการ

3) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดขอบเขต เพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

4) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามดำเนินการสร้างเสร็จแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ได้แก่ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความถูกต้องด้านภาษา และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ตรงตามข้อเสนอแนะโดยทุกข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ได้ข้อคำถาม จำนวน 31 ข้อ

5) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน ดำเนินการเก็บด้วยตนเอง และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) เท่ากับ .975 นำเครื่องมือวิจัยของแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 285 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ และรวบรวมข้อมูลครบถ้วน 285 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้มีขั้นตอนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ ใช้วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ

2) นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ในการประเมิน ในการแปลผลระดับความคิดเห็นของค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้ (Best, 1977)

4.21 – 5.00 = ระดับมากที่สุด

3.41 – 4.20 = ระดับมาก

2.61 – 3.40 = ระดับปานกลาง

1.81 – 2.60 = ระดับน้อย

1.00 – 1.80 = ระดับน้อยที่สุด

3) นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ในการประเมิน

4) วิเคราะห์บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้วยสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิจัยนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 68.80 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และน้อยที่สุดปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70 ตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นครู จำนวน 171 คน คิดเป็น ร้อยละ 60.00 รองลงมา คือ หัวหน้าวิชาการ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ประสบการณ์การทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง 5 – 10 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 35.44 และน้อยที่สุด มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง มากกว่า 10 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.72 ขนาดสถานศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 84.20 รองลงมาปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และน้อยที่สุดปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.38) ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.45) และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.39) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด คือ คุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.43) และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มี 2 ด้าน เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน ($X_2 ZY = 0.627$) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($X_3 ZY = 0.234$) สามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.819 ($R = 0.819$) ซึ่งตัวแปรทั้งร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาได้ร้อยละ 67.00 ($R^2 = 0.670$) สามารถเขียนเป็นรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ } \hat{Y} = 0.761 + 0.569(X_2) + 0.251(X_3) \quad (R^2 = 0.670)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน } Z_Y = 0.627(Z_{X_2}) + 0.234(Z_{X_3}) \quad (R^2 = 0.670)$$

สำหรับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X_1) ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน เพราะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ

อภิปรายผลการวิจัย

สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ อยู่ในระดับสูงที่สุดกว่าทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การมีนโยบายทางวิชาการที่ชัดเจนและการสนับสนุนทางวิชาการ มีโครงสร้างการบริหารที่รอบคอบและรับฟังความคิดเห็นทางวิชาการมีผลทำให้สมาชิกในองค์กรรู้สึกถูกต้อนรับและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางวิชาการ บรรยากาศทางวิชาการเป็นสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นในสถาบันการศึกษาเพื่อกระตุ้นและสนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้, วิจัย, และการพัฒนาทางวิชาการทั้งหมดในองค์กร บรรยากาศทางวิชาการมีลักษณะที่ส่งเสริมความกระตือรือร้นในการสืบค้นความรู้และส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ให้กับนักเรียน จึงถือได้ว่าผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ฮาลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp. 217 - 247) ที่ได้เสนอบทบาทของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 องค์ประกอบใหญ่ คือ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน องค์ประกอบด้านที่ 2 การจัดการด้านการเรียนการสอน และองค์ประกอบด้านที่ 3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยมงคล บุญชัย และจาวรรณ เขียวน้ำขุม (2564) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า บทบาท

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพงศธร สารศรี (2566) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมทั้ง 2 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้กำหนดนโยบาย กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 เป็นองค์กรบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเน้นการมีส่วนร่วม มุ่งพัฒนาครูสู่มืออาชีพ พัฒนาเทคโนโลยีและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อ

คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการเป็นผู้นำทางด้านการเรียนการสอน ภาวะผู้นำทางวิชาการควรเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเต็มใจจากทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ครูก็จะจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนครูมีความชำนาญด้านหลักสูตรและการสอน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนที่ช่วยให้มีการเรียน การสอนที่ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเป็นมิตรกับครูโดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้นำทางวิชาการต้องใช้เวลาในชั้นเรียนในฐานะของผู้ร่วมงานและสนทนากับครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน การปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่

ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ สงบ ประเสริฐพันธ์ (2543) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนว่า ในยุคโลกาภิวัตน์ที่ความรู้คืออำนาจ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสร้างภาพพจน์ใหม่ให้เป็นผู้นำทางวิชาการมีหน้าที่ในการนำแนวคิดใหม่ ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโรงเรียนด้านต่าง ๆ ต้องทำตัวเป็นผู้นำทางวิชาการมีหน้าที่ในการนำแนวคิดใหม่ ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาโรงเรียนด้านต่าง ๆ ต้องทำตัวเป็นผู้จุดประกายความคิดในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องนำบุคลากรในโรงเรียนให้ตระหนักและให้ความสำคัญกับงานวิชาการ งานวิจัยและการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ฮาลลินเจอร์ (Hallinger, 2009 อ้างถึงใน พระมหาพิทยา จันทรวงศ์, 2557 น. 42) ที่ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างมากในการใช้กลยุทธ์ของการประสานงานและการควบคุมที่จะปรับพันธกิจด้านวิชาการของโรงเรียนกับกลยุทธ์และการดำเนินการ ดังนั้น ผู้นำทางวิชาการจะไม่เน้นการเป็นผู้นำเพียงอย่างเดียว แต่จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยบทบาททางการบริหารได้รวมถึงการประสานงาน การควบคุม และกำกับดูแลหลักสูตรและการเรียนการสอน ภาวะผู้นำทางวิชาการเกี่ยวข้องการมีส่วนร่วมกับ "หลักทางเทคนิค" ของการศึกษา คือการเรียนการสอนและการเรียนรู้ ผู้นำทางวิชาการจะต้องประกอบด้วยความเชี่ยวชาญและความสามารถพิเศษเป็นแกนนำในการทำงานอย่างเจาะลึกเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน และกล้าหาญในการทำงานโดยตรงกับครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยมงคล บุญชัยและ

จารุวรรณ เขียวน้ำชุม (2564) ที่ได้วิจัย พบว่า บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการศึกษาบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปประกอบการกำหนดนโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาต่อไป

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการทำนายคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำด้านการจัดการด้านการเรียนการสอนมากำหนดเป็นนโยบายที่ครูทุกคนต้องให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษ

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรมีการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ทางวิชาการของโรงเรียนที่ชัดเจน การร่วมมือกับทุกส่วนของชุมชนการเรียนรู้เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของโรงเรียน สามารถปรับแนวคิดวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนพร้อมรับข้อมูล ใหม่ ๆ และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ เพื่อนำมาพัฒนาด้วยวิธีการคิดที่สร้างสรรค์ กำหนดเป้าหมายทางการศึกษาให้เป็นตามหลักสูตรของสถานศึกษาและเป็นที่ยอมรับที่สำคัญสำหรับการพัฒนาของนักเรียนและทำให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสมบูรณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อให้ได้คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนที่มากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อยืนยันความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในแต่ละด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- ชัยมงคล บุญชัย และจารุวรรณ เขียวน้ำชุม. (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2564). บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(38), หน้า 208-223.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, ชัยภูมิ.
- พระมหาพิทยา จันทรวงศ์. (2557). *การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- พงศธร สารศรี. (กุมภาพันธ์ 2566). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 10(2), หน้า 27-39.
- สงบ ประเสริฐพันธ์. (2543). *ร่วมกันสร้างสรรค์คุณภาพโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.
- Best, J. W. (1977). *Research in education* (3rd ed.). Prentice-Hall.
- Hallinger, P., & Murphy, M. (1985). *Assessing the instructional management behavior of principal*. *The Elementary School Journal*, 8(6), pp. 221-224.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.